Arubaan Boy Ecury bestreed in Oisterwijk de Duitsers





Het is algemeen bekend dat degenen die in 1945 Nederland bevrijdden Engelsen, Amerikanen en Canadezen waren. Minder bekend is het dat ook Surinaamse, Indonesische, Antilliaanse, Arubaanse mannen en vrouwen in het verzet zaten en dat Marokkaanse, Surinaamse en Afrikaanse legereenheden (en onder hen ook vrouwen) betrokken waren bij de bevrijding van Europa. Boy Ecury behoorde tot een groep Antillianen die besefte dat volgens de leer van de nazi's zwarte mensen als minderwaardig werden beschouwd. Hij besloot zich tegen deze discriminatie en voor de vrijheid in te zetten en sloot zich aan bij het verzet.

Door Marjanne Havelaar

"Wat bezielde een zwarte jongen om in Nederland in de Tweede wereldoorlog in het verzet te gaan?" Het is vooral deze vraag die Ted Schouten, neef van de Arubaanse oorlogsheld Boy Ecury, inspireerde tot diepgravend onderzoek naar het leven van zijn oom. Op basis van de schat aan gegevens die hij vooral in de kamferkist van zijn oma aantrof, maakte Schouten begin jaren tachtig een televisiedocumentaire over het leven van Boy Ecury voor TeleAruba. Ook schreef hij een boek hierover, dat in 1985 verscheen.
De film Boy Ecury is gebaseerd op het boek van Schouten. De rolprent vertelt het waargebeurde verhaal van de zoektocht van de vader van Boy. Boy's vader komt twee jaar na het einde van de oorlog vanuit Aruba naar Nederland om de mysterieuze omstandigheden van Boy's dood te onderzoeken en het lichaam van zijn zoon te vinden. Hij ontmoet een jonge, veroordeelde NSB'er, die meer weet dan hij wil zeggen. Ook komt hij in contact met de vrouw die een intieme relatie onderhield met Boy in de laatste jaren van zijn leven.

Segundo Jorge Adelberto Ecury werd op 23 april 1922 op Aruba geboren. Hij vertrok in 1937 naar Nederland om daar te gaan studeren. Hij zat op school in Oudenbosch. Saint Louis heette de school, het gebouw staat er nog steeds. Amigoe verslaggever Jos van der Schoot zat twee klassen lager. "Boy was wel een haantje de voorste" weet die zich uit die tijd te herinneren. Boy ontwikkelde zich tot een eigenzinnige jongen met een sterk verlangen naar rechtvaardigheid. Toen brak de Tweede Wereldoorlog uit.
Uit zijn onderzoek heeft Schouten weten te achterhalen dat Boy een opstandig karakter had: "Geconfronteerd met de schaarste, ellende, overheersing en geweld van de oorlog, stelde hij zich agressief en zelfs provocerend op ten opzichte van de bezetter. Toen het verzet in Nederland begon, toen jongens opgepakt werden om in Duitsland te gaan werken, toen de jodenvervolgingen begonnen en de Duitsers op nog veel meer manieren hun superioriteit meenden te moeten tonen, wilde Boy niet achterblijven. Toen vervolgens zijn beste vriend, Luis de Lannoy uit Curaçao wegens verzetsactiviteiten werd opgepakt, sloot Boy zich aan bij een verzetsgroep in Oisterwijk." Van der Schoot ziet het beeld van Ecury nog voor zich: "Ik zag hem regelmatig op zijn motorfiets door Tilburg rijden".
Aanvankelijk pestte Boy de Duitsers op vrij onschuldige wijze. Langzaam maar zeker werd zijn verzet echter serieuzer. Welbewust voegde hij zich bij de knokploegen, die het zwaarste sabotagewerk voor hun rekening namen.

Boy hielp onderduikers in Tilburg, stak Duitse vrachtauto's in brand en liet treinen ontsporen. Ook heeft hij bij een verzetsactie een Duitser doodgeschoten. In de film wordt stilgestaan bij verzetsdaden als het ontsporen van een trein, het in veiligheid brengen van piloten waarvan het vliegtuig was neergestort en de gedurfde bevrijding van 26 gevangenen uit het Duitse hoofdkantoor in Rotterdam. Boy wist dat wanneer hij zou worden gearresteerd het onvermijdelijke hem te wachten stond. Toch voelde hij niet anders te kunnen: "In het huis van mijn vader is geen plaats voor een verrader". Boy was reeds vanaf het begin van de oorlog actief in het verzet. In 1942 moest hij Tilburg ontvluchten omdat het te gevaarlijk voor hem werd. Hij zwierf vervolgens in Oisterwijk, Delft en Rotterdam. Boy raakte betrokken bij een liquidatie en op 5 november 1944 werd hij te Rotterdam gearresteerd, als gevolg van verraad en overgebracht naar de gevangenis in Scheveningen. Boy ontkende zijn sabotage-activiteiten niet. De volgende ochtend, 6 november 1944 werd Boy Ecury in de duinen bij de Waalsdorpervlakte doodgeschoten. Ooggetuigen hebben verklaard dat hij er een eer in stelde om een even flinke houding aan te nemen als de vrienden die hem voorgingen in de dood: "Hij zei dat hij met een glimlach op de lippen zou sterven".
Later, in april 1947 werd het stoffelijk overschot van Boy Ecury opgegraven en naar Aruba overgebracht. Daar werd hij met militaire eer herbegraven op de Katholieke begraafplaats aan de Boerhavestraat.